

SBB Barometer

VAN DE STAGE- EN LEEBANENMARKT APRIL 2017

In dit nummer

- De gezichten achter Kans op ...
- Kansen voor bol en bbl-studenten
- Een greep uit de meest kansrijke mbo-opleidingen

DE GEZICHTEN ACHTER KANS OP ...

De stagemarkt hoort tot de corebusiness van SBB. Daarover willen we bedrijven, onderwijs en studenten dan ook zo goed en objectief mogelijk informeren. Onderzoekers Geertje Braat en Martijn Bakker houden zich er dagelijks met bezig. Hoe komen ze aan data voor Kans op stage en leerbaan, met wie werken ze samen en waar lopen ze tegenaan?

“Er bestaan heel veel beelden over de stagemarkt”, zegt Martijn. “Wij proberen daar een objectieve uitspraak tegenover te zetten. Ten tijde van de crisis hoorde ik iemand zeggen: als ik op de snelweg zit, zie ik dat er nog overal wordt gebouwd. Dus wat nou crisis! Ik snap dat wel, maar met Kans op stage en leerbaan proberen we juist neutraler te zijn, dan wat alleen in het zichtveld valt.” Geertje vult aan: “Daarom is het zo mooi dat we nu als één SBB voor alle opleidingen op dezelfde manier de kansen berekenen.”

Data krijgen de onderzoekers vooral van DUO en BRON. DUO toont de inschrijvingen voor opleidingen en de gediplomeerden. BRON geeft informatie over bpv-overeenkomsten. “Verder gebruiken we data van SBB”, vervolgt Martijn. “Denk aan onze enorme hoeveelheid erkende leerbedrijven en aan Stagemarkt.nl, waar steeds meer bedrijven hun stages en leerbanen aanbieden. Maar dan heb je het alleen over data. Hoe maak je daarvan echte informatie, die de kans op stage en leerbaan helpt te bepalen?”

Enquête onder leerbedrijven

“Met data kijk je altijd terug”, vult Geertje aan. “Hoeveel stages zijn er gelopen? Hoeveel studenten waren er? Wij willen juist een prognose doen. Daarom hielden we een enquête onder leerbedrijven, waarin we onder meer vroegen welke stages en leerbanen ze van plan waren om aan te bieden. 5.500 bedrijven vulden de enquête in. Omdat bedrijven regelmatig zijn erkend voor meer opleidingen, ligt het aantal informatieve uitspraken zelfs fors hoger.”

Geertje: “Vervolgens berekenden we met onderzoeksbureau Panteia de kans op stage en leerbaan. Het resultaat legden we voor aan onze adviseurs praktijkleren. Het onderzoeksmodel voorziet er tenslotte niet in dat een school van plan is om extra klassen te starten. En dan zijn er nog internationale stages. De adviseurs praktijkleren spreken dagelijks met bedrijven en bezoeken veel scholen. Daardoor hebben ze een goed beeld van wat er speelt in de regio.”

Onderscheid tussen bol en bbl

Voor het eerst toont Kans op stage en leerbaan onderscheid tussen bol en bbl. “Uit onze gesprekken met adviseurs kwam steeds meer naar voren, dat de kans op een stage voor een bol-student of de kans op een leerbaan voor een bbl-student kan verschillen”, legt Geertje uit. “Daarom laten we nu voor dezelfde opleiding zowel de kans op stage als de kans op leerbaan zien.”

“De afgelopen jaren was het moeilijk om een leerbaan te vinden”, weet Martijn. “Dat is echt omgeslagen. Over alle opleidingen heen zien we een lichte daling van stageplaatsen voor bol-studenten. Tegelijk neemt de vraag naar bbl-studenten toe in de sectoren waar van oudsher werd gewerkt met leerbanen. Bedrijven willen de bbl-studenten terug, maar nu zijn die studenten er niet altijd meer.”

Regionale verschillen

Kans op stage en leerbaan telt vijf categorieën, van vijf groene sterren tot één rode ster. Martijn: “Goede en ruim voldoende kansen plaatsen we in groen. Maar je moet je afvragen of dat echt groen is. Voor de student betekent het een groot aanbod van stages of leerbanen. Maar voor bedrijven betekent het dat ze niet aan studenten kunnen komen. Dus geel is het optimum. Dan heb je studenten en stages en leerbanen in evenwicht.”

Ook regionale verschillen vormen een uitdaging. “We horen bijvoorbeeld: ik krijg mijn studenten in Almere hartstikke goed uitgeplaatst, dus hoe kunnen jullie dat met matig aangeven! Dan blijkt dat die studenten massaal naar andere arbeidsmarktregio's gaan om stage te lopen. Of neem de opleiding tot medewerker dtp. Destijds was iedereen verbaasd over onze toch wel positieve uitslag voor kans op stage, terwijl er steeds minder vraag was naar werknemers en studenten. Het bleek dat scholen zo goed hadden ingegrepen, dat de daling in studenten vele malen groter was dan de daling in de vraag naar die studenten bij bedrijven. Waardoor weer een goede kans op stage ontstond ...”

Toekomst

Geertje en Martijn zijn blij met alle feedback die helpt om de cijfers verder te verbeteren. “Op s-bb.nl/kans geven we een soort rapportcijfer, maar misschien is het

“Geel is het optimum”

veel interessanter om aan te geven wat erachter zit”, besluit Martijn. “Wat is de gemiddelde leeftijd van studenten? Zijn het jongens of meisjes? Waarom zijn de cijfers wat ze zijn? Dat is een leuke voor de toekomst.”

“De familie Bakker heeft geen talenknoebel, maar een talendeukje. Dus werken we allemaal met cijfers”, lacht Martijn Bakker van SBB. “Mijn broer is bijvoorbeeld accountant en ik vind het leuk om me te verdiepen in onderzoeksgegevens.” Martijn studeerde psychologie, met als afstudeer-richting onderzoeksmethodieken. Zijn collega Geertje Braat koos voor sociologie. “Net als Martijn ben ik geïnteresseerd in de onderzoekskant. Naast onze contacten ‘in het veld’ werk ik graag met programma’s zoals SPSS en Excel om data te verwerken.”

Geertje: “De cijfers voor Kans op stage en leerbaan worden eenmaal per jaar geüpdatet. De ambitie is natuurlijk om dat nog vaker te gaan doen!”

KANSEN VOOR BOL- EN BBL-STUDENTEN

De kans op stage (bol) en de kans op leerbaan (bbl) geven de verhouding weer tussen het aantal studenten, dat een stage of leerbaan zoekt en het aanbod van stages en leerbanen bij bedrijven. Hoe groot zijn de verwachte kansen van mbo-studenten op het vinden van een stage of leerbaan? De volgende figuren tonen per opleidingsrichting en per leerweg de kans op stage en de kans op leerbaan. Voor iedere opleidingsrichting is weergegeven hoeveel opleidingen dit jaar een matige, geringe, voldoende, ruim voldoende of goede kans op stage of leerbaan bieden. Om de kans per opleiding en per regio te bekijken, ga naar www.s-bb.nl/kans.

Techniek en gebouwde omgeving

In Techniek en gebouwde omgeving hebben studenten van nagenoeg alle opleidingen een (ruim) voldoende of goede kans op het vinden van een stage of leerbaan. Dat geldt voor iedere opleidingsrichting. Het bedrijfsleven heeft steeds meer behoefte aan bbl-studenten. Vooral in de opleidingsrichtingen Afbouw en onderhoud, Burgerlijke en utiliteitsbouw, Gespecialiseerde aanneming en Infra bieden de meeste opleidingen een gunstige kans op leerbaan. Voorbeelden daarvan zijn de opleidingen (Allround) timmerman, (Allround) metselaar, (Gezel) schilder en (Gezel) stukadoor.

Een goede of ruim voldoende kans op leerbaan betekent dat er een (veel) groter aanbod van leerbanen bij bedrijven is, dan de vraag naar leerbanen van bbl-studenten. Kortom: er zijn (veel) meer leerbanen beschikbaar dan dat er bbl-studenten zijn. Niet alleen in de bouwnijverheid is het aanbod van leerbanen groter, maar ook in de procestechniek. Het (veel) grotere aanbod van leerbanen is te danken aan technologische ontwikkelingen, met name voor de hogere opleidingsniveaus van de bbl-studenten.

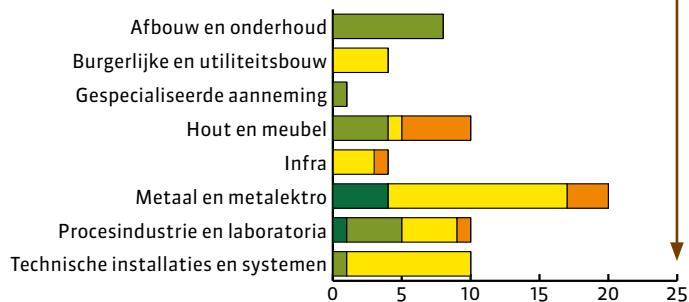
Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem

Van de meeste opleidingen binnen Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem hebben studenten voldoende tot ruim voldoende kansen om een stage of leerbaan te vinden. Met name voor bbl-studenten zijn de kansen gunstig. In de opleidingsrichtingen Carrosserie en Transport en logistiek hebben de meeste bbl-studenten ruim voldoende mogelijkheden om een leerbaan te vinden. Voorbeelden daarvan zijn bbl-studenten van de opleidingen Eerste autoschadehersteller en Logistiek medewerker.

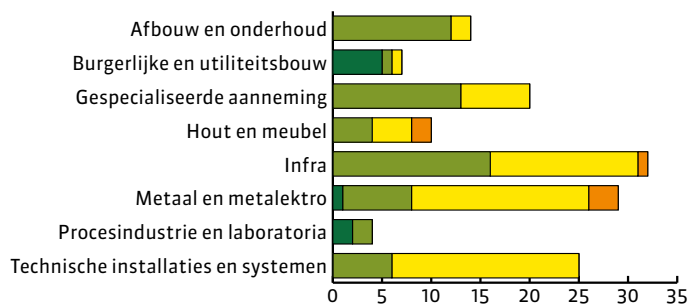
Ook voor de meeste bol-opleidingen is er over het algemeen voldoende kans om een stage te vinden. In de opleidingsrichting Rail zijn de kansen ruim voldoende. Het bedrijfsleven heeft goed zicht op het aantal studenten Rail dat een stageplaats zoekt en zet zich in om voor iedereen een passende stage aan te bieden. Voor een aantal opleidingen in de richting Maritiem zijn de kansen om een stage te vinden in Nederland matig. Voor studenten van de opleidingsrichting Luchtvaart is het over het algemeen moeizaam om een passende stage te vinden. Er zijn meer studenten die een stageplaats zoeken dan het aanbod van stages bij leerbedrijven.

aantal opleidingen

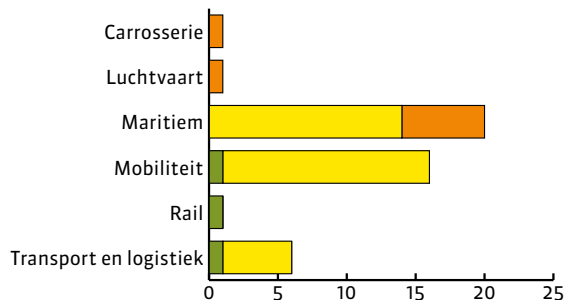
Kans op stage voor bol-studenten

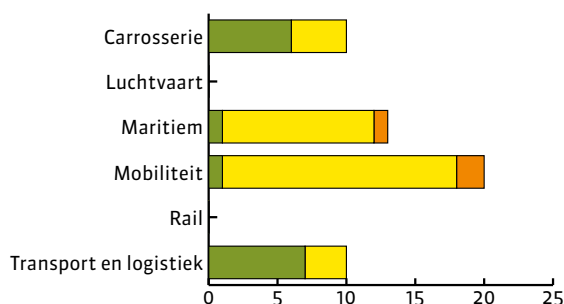
Kans op leerbaan voor bbl-studenten

Kans op stage voor bol-studenten

Kans op leerbaan voor bbl-studenten

Uitleg en legenda

Aantal opleidingen met een geringe, matige, voldoende, ruim voldoende of goede kans op stage en leerbaan. Niet voor alle opleidingen is de kans op stage en/of leerbaan van toepassing of bekend. Dit gaat bijvoorbeeld om nieuwe opleidingen of opleidingen met weinig studenten (bbl en/of bol).

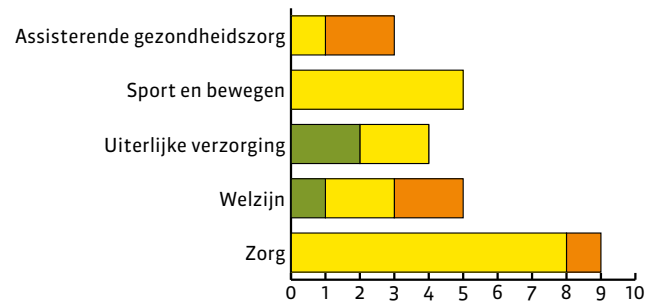

Zorg, welzijn en sport

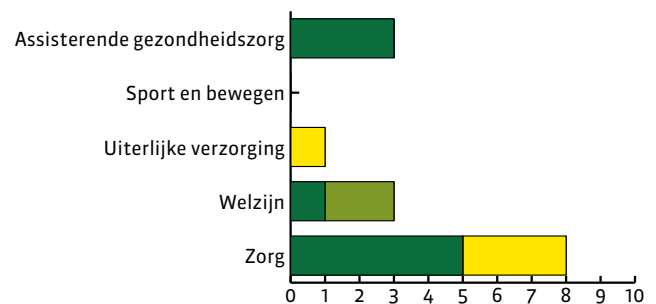
In de opleidingsrichtingen Assisterende gezondheidszorg, Sport en bewegen, Uiterlijke verzorging en Welzijn volgt het overgrote deel van de studenten een opleiding in de bol-variant. Op enkele uitzonderingen na bieden deze opleidingen de bol-studenten een voldoende of ruim voldoende kans op stage. Voorbeelden van opleidingen met een voldoende kans op stage zijn (Allround) schoonheidsspecialist en Sport- en bewegingsbegeleider. Voor studenten Sociaal-cultureel werker en Sociaal-maatschappelijk dienstverlener is het iets moeilijker een stageplaats te vinden.

In de Zorg zijn zowel veel bbl-studenten als bol-studenten. Voor laatstgenoemden geldt dat de kans op het vinden van een stage voldoende is, uitgezonderd Helpende zorg en welzijn met een matige kans op stage. Studenten die een zorgopleiding in de bbl-variant doen, hebben overwegend een goede kans op het vinden van een leerbaan, zoals bbl-studenten Verzorgende-ig, Mbo-verpleegkundige en Persoonlijk begeleider gehandicapten-zorg. Bij opleidingen in de richting Sport en bewegen komt bbl nagenoeg niet voor.

Kans op stage voor bol-studenten

Kans op leerbaan voor bbl-studenten

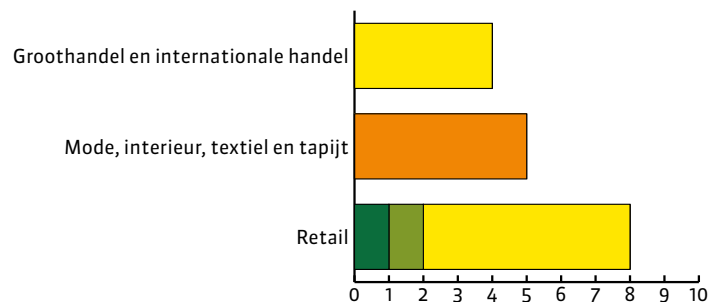

Handel

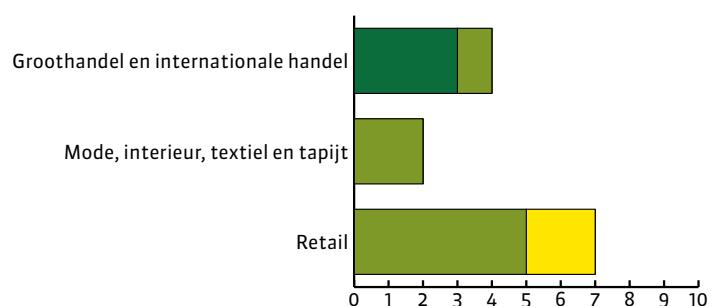
Studenten van opleidingen in Handel hebben overwegend een gunstige kans op stage of leerbaan. Vooral voor bbl-studenten is dat het geval. In de opleidingsrichting Groothandel en internationale handel is de kans op leerbaan bij iedere opleiding ruim voldoende of goed, zoals bij de opleidingen (Junior) accountmanager en Commercieel medewerker. Van de Retail-opleidingen Eerste verkoper en Manager retail (allebei veel bbl-studenten) hebben studenten een gunstige kans op het vinden van een leerbaan.

Ook voor bol-studenten zijn de stagemogelijkheden overwegend voldoende. Alleen bij de opleidingen in het segment Mode, interieur, textiel en tapijt is sprake van een matige kans op stage. Denk aan de opleidingen Specialist mode/maatkleiding of Junior stylist. De kansen variëren per regio. Voor Groot-Amsterdam zijn de kansen in de mode gunstiger.

Kans op stage voor bol-studenten

Kans op leerbaan voor bbl-studenten

Benieuwd naar de kans op stage en leerbaan per opleiding en per regio? Ga naar www.s-bb.nl/kans

ICT en creatieve industrie

Van vrijwel alle opleidingen in ICT en creatieve industrie hebben studenten een (ruim) voldoende of goede kans op stage of leerbaan. Dat geldt met name voor studenten van ICT-opleidingen in de bbl-variant. Zij hebben een gunstige kans op het vinden van een leerbaan. Voorbeelden daarvan zijn Applicatie- en mediaontwikkelaar en ICT-beheerder. De meeste studenten volgen deze opleidingen echter in de bol-variant. Voor hen is de kans op stage over het algemeen (iets) minder gunstig dan de kans op een leerbaan, maar alsnog voldoende. Dat geldt niet voor studenten Medewerker ICT en Medewerker beheer ICT. Zij hebben een matige kans op het vinden van een stage.

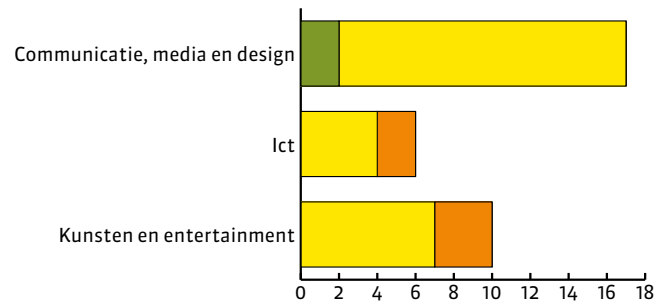
In Communicatie, media en design hebben studenten van bijna alle opleidingen een voldoende kans op stage of leerbaan. Ook hier volgen de meeste studenten de bol-variant. Studenten Medewerker dtp en Allround dtp'er hebben een ruim voldoende kans op het vinden van een stage. Binnen Kunsten en entertainment, met uitsluitend bol-studenten, zijn enkele opleidingen met een matige kans op stage, te weten Podium- en evenemententechnicus (geluid en licht). Studenten van de opleidingen Acteur, Danser en Muzikant hebben over het algemeen een voldoende kans op stage.

Voedsel, groen en gastvrijheid

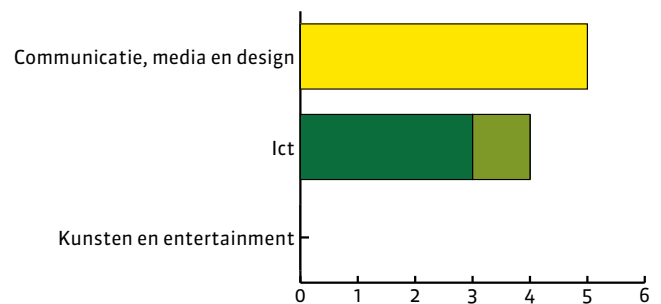
In Voedsel, groen en gastvrijheid bieden de meeste opleidingen een gunstige kans op het vinden van een stage of leerbaan. Met name bbl-studenten hebben voldoende mogelijkheden op de leerbanenmarkt. Te denken valt aan bbl-studenten van opleidingen in de versindustrie, voeding en technologie, bediening, keuken, fastservice, teelt, veehouderij en agrarisch loonwerk. De behoefte van bedrijven aan bbl-studenten voor beroepspraktijkvorming, is groter dan de vraag van bbl-studenten naar een leerbaan. In zowel Voeding, Gastvrijheid, Groen als Winkelambacht is de kans op het vinden van een leerbaan grotendeels voldoende of ruim voldoende.

In de bol-variant van de opleidingen zijn de stagekansen iets minder gunstig dan in de bbl-variant. Bijvoorbeeld studenten van kappersopleidingen: bol-studenten hebben een overwegend matige kans op het vinden van een stage, bbl-studenten een voldoende kans op leerbaan. Voor bol-studenten in Gastvrijheid is het over het algemeen iets moeilijker een stageplaats te vinden. Toch zijn bij de meerderheid van de opleidingen voldoende stage-mogelijkheden voor bol-studenten (vooral in de groene richting). Enkele voorbeelden zijn de koksopleidingen en de opleidingen Medewerker veehouderij en Medewerker hovenier.

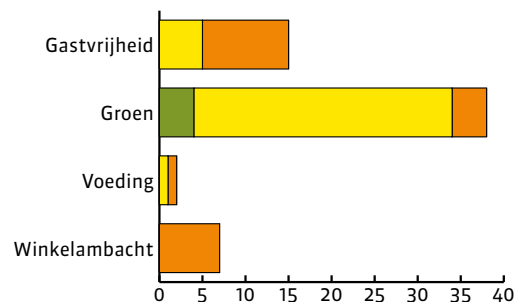
Kans op stage voor bol-studenten

Kans op leerbaan voor bbl-studenten

Kans op stage voor bol-studenten

Kans op leerbaan voor bbl-studenten

Uitleg en legenda

Aantal opleidingen met een geringe, matige, voldoende, ruim voldoende of goede kans op stage en leerbaan. Niet voor alle opleidingen is de kans op stage en/of leerbaan van toepassing of bekend. Dit gaat bijvoorbeeld om nieuwe opleidingen of opleidingen met weinig studenten (bbl en/of bol).

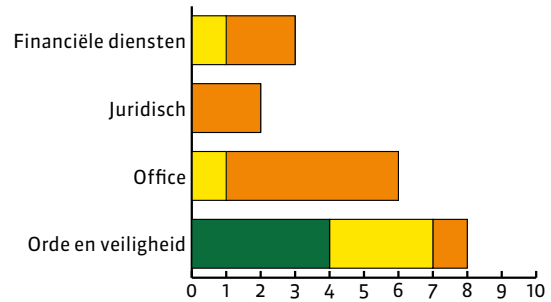

Zakelijke dienstverlening en veiligheid

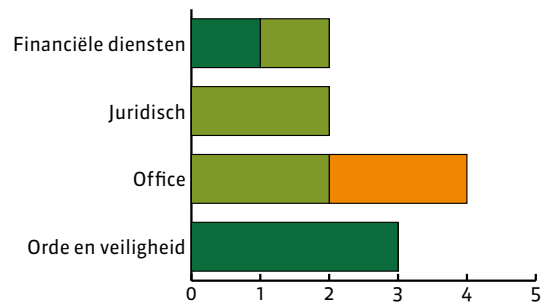
Binnen Zakelijke dienstverlening en veiligheid volgt een ruime meerderheid van de studenten een opleiding in de bol-variant. De kans op stage is overwegend matig (zoals bij de opleidingen Bedrijfsadministrateur, Secretaresse en Medewerker marketing en communicatie), of voldoende (bijvoorbeeld Financieel administratief medewerker). Orde en veiligheid is een uitzondering. Voor een aantal opleidingen in deze richting hebben studenten een goede kans op stage, namelijk die bij Defensie.

Bbl-studenten hebben over het algemeen een gunstige kans op het vinden van een leerbaan. Voor studenten van opleidingen in de particuliere beveiliging is de kans op een leerbaan goed. Ook de opleidingen Bedrijfsadministrateur en Secretaresse bieden bbl-studenten een gunstige kans op een leerbaan, in tegenstelling tot de bol-variant.

Kans op stage voor bol-studenten

Kans op leerbaan voor bbl-studenten

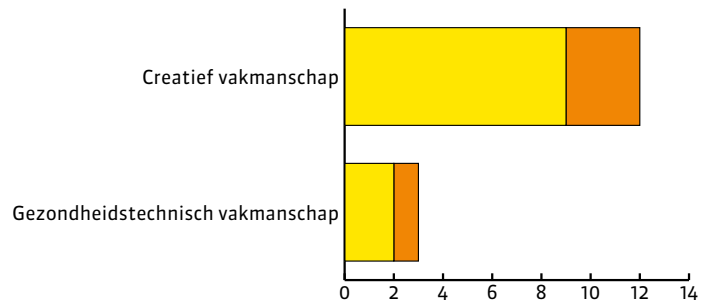

Specialistisch vakmanschap

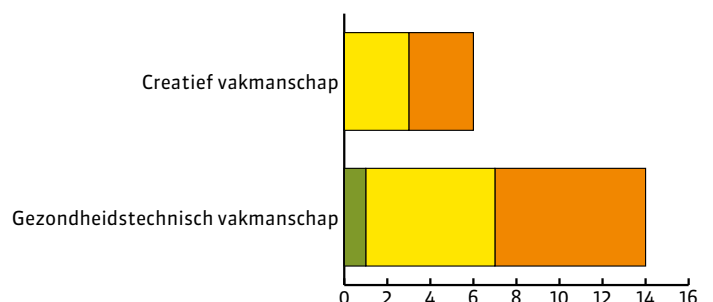
Voor studenten van de meeste opleidingen in Specialistisch vakmanschap is de kans op stage of leerbaan voldoende. In Creatief vakmanschap komt bbl naar verhouding weinig voor. Bol-studenten die een opleiding binnen Creatief vakmanschap volgen, hebben grotendeels een voldoende kans op het vinden van een stage, bijvoorbeeld studenten van de opleiding Goudsmid. Een van de bol-opleidingen met een matige kans op stage is Glazenier.

Gezondheidstechnisch vakmanschap is een opleidingsrichting met voornamelijk bbl-studenten. Een aantal opleidingen in deze richting biedt een matige kans op leerbaan, zoals Orthopedisch schoentechnicus en Tandtechnicus kroon- en brugwerk. Relatief weinig studenten volgen deze opleidingen. Opticien en Audicien zijn opleidingen met (veel) meer studenten. Dit schooljaar zijn er bijna duizend Opticienstudenten, van wie zevenhonderd bbl-studenten. Laatstgenoemden hebben over het algemeen een voldoende kans op leerbaan.

Kans op stage voor bol-studenten

Kans op leerbaan voor bbl-studenten

Lezersonderzoek Barometer

Eind 2016 heeft onderzoeksbureau Alert een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder de abonnees van de Barometer. Daaruit blijkt dat ruim driekwart van de respondenten de Barometer digitaal wil ontvangen. 87% geeft de Barometer een rapportcijfer van 7 of hoger. De volgende onderwerpen ziet men het liefst aan bod komen: de kans op stage (genoemd door 88% van de

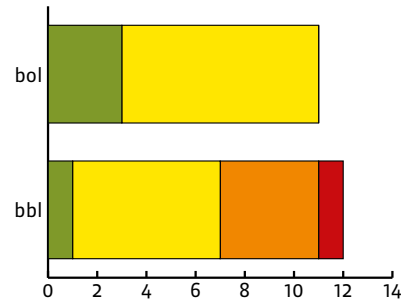
respondenten) en een overzicht van opleidingen met een geringe kans op stage (81%). Op dit moment werken we aan verbeteringen van de Barometer, zodat deze (nog) beter aansluit bij de behoefte van de lezer. We bedanken iedereen die heeft deelgenomen aan het onderzoek!

Entree

Voor de studenten van de twaalf Entreeopleidingen zijn de mogelijkheden op de stage- en leerbanenmarkt over het algemeen gunstig. Bol is de meest voorkomende leerweg binnen Entree. Bijna acht op de tien Entreestudenten volgt een bol-opleiding. De bol-studenten hebben dit jaar een voldoende of ruim voldoende kans op het vinden van een stage, zoals de studenten van de relatief grote opleidingen Assistent verkoop/retail en Assistent dienstverlening/zorg. Voor de opleiding Assistent procestechniek ontbreekt de kans op stage (bol). Studenten volgen deze opleiding voornamelijk in de bbl-variant.

Bij bbl is sprake van een aantal opleidingen met een geringe of matige kans op een leerbaan, zoals Assistent plant of groene leefomgeving en Assistent mobiliteitsbranche. Een ruim voldoende kans op leerbaan hebben de bbl-studenten van de opleiding Assistent bouwen, wonen en onderhoud. Met andere woorden: voor deze opleiding zijn bij het bedrijfsleven genoeg leerbanen beschikbaar.

Kans op stage (bol) en leerbaan (bbl)

EEN GREEP UIT DE MEEST KANSRIJKE MBO-OPLEIDINGEN

Hieronder staan enkele opleidingen met gunstige perspectieven voor mbo-studenten. Dat wil zeggen: studenten van deze opleidingen hebben een ruim voldoende of goede kans op stage en/of leerbaan, én ze hebben een ruim voldoende of goede kans op werk. De Kans op werk is van toepassing op aankomende studenten die het komende studiejaar aan een opleiding beginnen en afronden binnen de normale studieduur. Het gaat om werk op het niveau en in het verlengde van de opleiding. Zie het volledige overzicht op www.s-bb.nl/kans.

Aankomend medewerker grondoptreden

niveau 2 | bol | Zakelijke dienstverlening en veiligheid

Kans op stage

Kans op werk

Applicatie- en mediaontwikkelaar

niveau 4 | bbl | ICT en creatieve industrie

Kans op leerbaan

Kans op werk

Eerste verkoper

niveau 3 | bol | Handel

Kans op stage

Kans op werk

Medewerker teelt

niveau 2 | bbl | Voedsel, groen en gastvrijheid

Kans op leerbaan

Kans op werk

Gezelschilder

niveau 3 | bol | Techniek en gebouwde omgeving

Kans op stage

Kans op werk

Mbo-verpleegkundige

niveau 4 | bbl | Zorg, welzijn en sport

Kans op leerbaan

Kans op werk

Logistiek medewerker

niveau 2 | bol | Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem

Kans op stage

Kans op werk

Medewerker steriele medische hulpmiddelen

niveau 3 | bbl | Specialistisch vakmanschap

Kans op leerbaan

Kans op werk

Beroepsonderwijs en bedrijfsleven werken in SBB samen met twee doelen: 1) Studenten krijgen de beste praktijkopleiding met uitzicht op een baan. 2) Bedrijven beschikken nu en in de toekomst over de vakmensen die ze nodig hebben. SBB verbindt beroepsonderwijs en bedrijfsleven op sectoraal, regionaal en landelijk niveau.

Postbus 7259, 2701 AG Zoetermeer

Uitgave

© SBB, Zoetermeer, april 2017

Redactie en vormgeving

SBB, Zoetermeer

Drukwerk

Bestenzet, Zoetermeer

Foto's

© SBB

ISSN

1879-7911

Voor meer informatie

Ruud Ververs

06 13 968 170

